

[Victor Pürschel.]

højtærede Udvalgsordførere, der aabenbart har følt Kritikken som ret rammende, siden han her har givet Udtryk for sit daarlige Humør ved at tale om mit Gnavpotteri. Der er ikke noget Gnavpotteri fra min Side; det ærede Medlem maa forveksle sin egen Sindstilstand med min, der kan vist ikke være andet i Vejen.

Jeg savner stadig en Oplysning om, hvad det er, man har tænkt paa i Valglovsudvalget ved Bestemmelserne om Omvalg. Det vilde være rart at faa at vide, hvad det er, der er tænkt paa der, det henstaar endnu i det dunkle. Men det er betegnende for hele Maaden, hvorpaa det gøres, det er dette, jeg tillader mig at fremhæve, og det vil jeg ikke blive træt af, for det er vigtigt.

Hermed sluttede Forhandlingen.

Formanden: Saa vidt jeg har kunnet opfatte det, er der ikke fra nogen Side fremkommet Udtalelser mod noget af de stillede Ændringsforslag. Hvis der ikke begæres Afstemning over noget af disse Forslag, vil jeg betragte dem som vedtagne uden Afstemning. (Ophold). Ændringsforslagene er vedtagne.

Derefter sættes Grundlovsforslaget som Helhed til Forhandling.

Ordføreren (Hartvig Frisch): Ja, nu er den gode Strid da kæmpet ud her i dette Ting, og inden vi gaar til Afstemning, synes jeg, det kan være rimeligt for os alle, hvad enten vi er med eller mod, at fæste Blikket en Smule paa den lange Forhistorie, som Grundlovskampene har i dette Land. Man kan vel egentlig sige, at Junigrundloven blev givet det danske Folk som et Klenodie, men at det danske Folk ikke forstod dette Klenodies Værdi, dels paa Grund af internationale Forviklinger, som Folket selv ikke var Skyld i, dels paa Grund af, at den store Vælgermasse endnu ikke havde naaet den politiske Opfattelse af, hvad den almindelige Valgret var værd. Saa tabtes dette Klenodie, og derved førtes vort Land ind i den meget langvarige og bitre Forfatningskamp, som vi alle kender fra vor Historie, og som enkelte af de ældre i dette Ting endda vil have oplevet personligt.

Jeg vilde gerne her ved tredie Behandling nævne den mest fremtrædende, den i Befolkningens Øjne vel nok mest heroiske af Forkæmperne for den almindelige Valgret og for Junigrundloven, den Mand, der

i bogstavelig Forstand segnede under Kampen derfor, nemlig C. Berg. Jeg husker, at Erik Henriksen i sin Skildring af Forfatningskampen, en lille Side mod Slutningen af hans Skildring af Berg, citerer den sidste Tale, Berg holdt i dette Ting, ganske faa Uger før sin Død, og jeg vil med den højtærede Formands Tilladelse gerne lige citere nogle af de Ord. Jeg har for en Sikkerheds Skyld set efter, hvor de findes, det er i Tidenden for 1891—92, Spalte 987 ff, men jeg citerer efter Henriksen, fordi han har foretaget de Forkortninger, som gør Tanken klar. Berg havde den Dag i et Blad set en Bemærkning, og det er denne, han knytter sine Ord til; de lyder saaledes:

„Jeg læste i et Blad i Gaar det Ud-
raab: „At den gamle Mand gider!““
Og han fortsætter:

„Jeg finder dette Udraab ret naturligt, at unge, ved politiske Provisorier blaserede Folk kan finde det underligt, at en gammel Mand som jeg kan fastholde mit Haab om Grundlovens Sejr trods Stillingen nu, thi alt synes jo at tale mod dette Haab. Jeg har forment dette Ændringsforslag“ —

det er det, Berg taler om ved denne Lejlighed —

„som et Udtryk for mit Haab om, at det danske Folk skal endnu en Gang vinde Sejr over Provisorismen. . . . Det er meget muligt, at mine Øjne ikke ser det opfyldt. . . . men hvad gør saa det? Tusinder. deler dette urimelige Haab med mig, og engang vil Vrøvlet, Fejgheden og Modløsheden blive blæst bort. . . . saa springer et evigt sprudlende Væld, Frihedskærligheden i Folketsindet, frem. . . . Tillad mig at bevare dette Haab som min Arvepart, som Frugten af mit politiske Liv, og gør ikke alt for meget Nar ad den gamle Mand, fordi han staar fast ved dette Haab.“

Jeg synes, at vi, der nu i denne Sal er ved at tage en Beslutning, som betyder, at de sidste Skranker, der staar i Vejen for det, Berg vilde, falder, bør tænke paa denne gamle Mand, som kunde sige dette, at „han gad endnu“. Der er et stort Flertal i dette Ting, der ogsaa endnu gider, men det maa jo desværre konstateres, at der er en Part, der ikke gider. Det er den Part af Venstre, der gennem sin Fører J. C. Christensen i Aarene 1912—15, dengang Klaus Berntsen havde forelagt et Grundlovsforslag, der var i Junigrundlovens Aand, dengang fik sat de Mindretalskauteler ind i Grundloven: Alderskautel, tingvalgte i